

ת"פ 2522/06/17 - מדינת ישראל נגד מאמון אבו רביעה, סלים אבו שארב- עניינו הסתיים, סער גביש- עניינו הסתיים, מובילי עין בוקק בע"מ

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 2522-06-17 מדינת ישראל נ' אבו רביעה ואח'
תיק חיצוני: 79547/2016

בפני **כבוד השופטת הבכירה מיכל ברנט**
המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

1. **מאמון אבו רביעה**
2. **סלים אבו שארב- עניינו הסתיים**
3. **סער גביש- עניינו הסתיים**
4. **מובילי עין בוקק בע"מ**

הטוענת לזכות : חברת מובילי הורדים בע"מ

החלטה

הרקע לבקשה

1. בתאריך 10.5.2021 הורשעו הנאשם 1, מאמון אבו רביעה, והנאשמת 4, חברת מובילי עין בוקק בע"מ, בשורה של עבירות, וביניהן עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**") ועבירות הונאת נושים, בניגוד לסעיף 439 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. במסגרת כתב האישום שהוגש ביום 1.6.2017, התבקש גם חילוטו של רכוש בהתאם לסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, לאחר הרשעת הנאשמים. רכוש זה כלל 6 כלי רכב, מתוכם שלושה הם אוטובוסים הרשומים על שם הטוענת לזכות (להלן: "**מובילי הוורדים**"), והם עניינה של החלטה זו (מיניבוס מרצדס מ.ר. 31-497-10; מיניבוס מרצדס מ.ר. 12-864-15; אוטובוס מרצדס מ.ר. 64-411-20).

2. כלי הרכב נתפסו במסגרת החקירה בתיק. במסגרת בקשה למתן סעדים זמניים הגיעו הצדדים למתווה מוסכם למימוש כלי הרכב התפוסים למען יישמר ערכם בשלב הזמני. ביום 6.7.2017 קבע בית המשפט (כב' השופט ע' קובו) כי בהתאם להסכמת הצדדים ימנו המאשימה ומובילי הוורדים שמאי מוסכם במימון מובילי הוורדים, אשר יעריך את שווי שלושת האוטובוסים למימוש, וכי בכפוף להפקדת שווי האוטובוסים לפי הערכת השמאי בחשבון קרן החילוט, ישוחררו כלי הרכב למובילי הוורדים ללא מגבלה וללא איסור למכרם.

3. בתאריך 2.1.2019 הפקידה מובילי הוורדים סכום של ₪ 310,775 בחשבון קרן החילוט לצורך פדיון שלושת כלי הרכב (וכן 20,000 ₪ נוספים עבור רכב רביעי שאינו במחלוקת). לאחר מכן שוחררו כלי הרכב לחזקתה של

מובילי הוורדים. במסגרת החלטה זו איני רואה צורך להרחיב לגבי הנסיבות לעיכוב בהפקדת הסכום מאז הוחלט על מתווה מוסכם בחודש יולי 2017.

4. לאחר מתן הכרעת הדין, ובמסגרת הטענות לעונש, עתרה המאשימה להורות על חילוט הכסף שהופקד חלף שלושת כלי הרכב, וזאת לאחר מתן הזדמנות למובילי הוורדים להביע את עמדתה בעניין החילוט. המאשימה הגישה טענות בכתב ומובילי הוורדים הגישה תצהיר של מר כמיל עלי (להלן: "כמיל"), הבעלים ומנהלה של מובילי הוורדים. ביום 26.10.2021 התקיים דיון בבקשה, שבמסגרתו נשמעו טענות הצדדים וכמיל נחקר על תצהירו. לאחר הדיון הגישו הצדדים סיכומים בכתב.

טענות מובילי הוורדים

5. מובילי הוורדים טענה כי הבעלות בכלי הרכב מעולם לא הועברה אל הנאשמים ומשכך יש להורות על השבת הכספים שהופקדו ופירותיהם לידיה. לפי הטענה מובילי הוורדים היא חברה העוסקת במתן שירותי הסעות, מכירה והשכרת אוטובוסים ומיניבוסים בשיטת "ליסינג תפעולי".

במהלך שנת 2014 התקשרה הנאשמת 4 (חב' מובילי עין בוקק בע"מ) עם מובילי הוורדים בהסכמי ליסינג תפעולי ביחס לשלושת כלי הרכב. במסגרת הסכמים אלה קיבלה הנאשמת 4 זכויות החזקה ושימוש כשוכרת של כלי הרכב ואופציה עתידית לרכישתם.

נטען כי הסכמי ההשכרה קבעו מפורשות כי רק אם התשלום בגין כלי הרכב ישולם במלואו, אזי תתבצע מכירה. אופציה זו מעולם לא מומשה, וכל זכויותיה של הנאשמת 4 בכלי הרכב היו זכויות שימוש והחזקה בלבד. בשניים משלושת ההסכמים תקופת ההסכם היא 36 חודשים (בהסכם השלישי התקופה היא 60 חודשים), והנאשמת 4 לא שילמה את כל התשלומים, שכן כלי הרכב נתפסו טרם מלאת 3 שנים להסכמים אלה. סעיפי ההסכמים קובעים מפורשות כי באם לא ישולם התשלום במלואו או יופסק התשלום, כלי הרכב יוחזרו למובילי הוורדים.

נטען כי עניינה של מובילי הוורדים זהה לדינה של כל חברה להשכרת רכב המשכירה רכב לאדם, אשר מבצע ברכב, ללא ידיעת המשכיר, עבירה פלילית. כשם שלא ניתן לחלט את הרכב השייך לחברת ההשכרה בגין מעשי העברין, שהמשכיר לא ידע עליהם ולא הסכים להם, כך לא ניתן לחלט את רכביה של מובילי הוורדים, אשר אפשרה לנאשמים להשתמש בכלי הרכב, בלא שידעה על עיסוקיהם הפליליים ובלא שהסכימה להם.

העתקי הסכמי ההשכרה ולוחות הסילוקין צורפו כנספח א' לתצהירו של כמיל. בהתאם לכרטסת הנהלת חשבונות שצורפה אף היא, חובה של הנאשמת 4 למובילי הוורדים עמד, נכון ליום הגשת התצהיר, על סך של כ-800,000 ₪.

6. נטען כי הסכמתה של מובילי הוורדים למתווה למימוש כלי הרכב התפוסים (המתווה שעליו הוסכם בחודש יולי 2017) לא כללה כל ויתור מפורש או משתמע מצדה על טענותיה העתידיות בשלב בירור בקשת החילוט, אם וכאשר ההליך כנגד הנאשמים דנן יסתיים בהרשעה.

7. כן נטען כי העבירות שבוצעו בכלי הרכב נעשו ללא ידיעתה של מובילי הוורדים, וממילא מבלי שניתנה הסכמתה המפורשת או המשתמעת לכך. נטען כי אין להסיק מדבריו של כמיל בחקירת המשטרה מיום 15.6.16, כי ידע שמבוצעות באמצעות כלי הרכב עבירות של הסעת שב"חים. מדובר היה בחשד בלבד, וכאשר ידע כמיל כי מדובר בעבירה ולא רק בחשד, הוא הפסיק מיידית את ההתקשרות עם הנאשמת 4. הודגש כי בניגוד לחשדות ביחס לקשר ומעורבות של מובילי הוורדים בענייניה של הנאשמת 4, בסופו של יום לא הוגשו כתבי אישום כנגד מובילי הוורדים או כל גורם אחר מטעמה. עובדות כתב האישום אינן מגלות כל עבירה המיוחסת למובילי הוורדים, ואין כל טענה כי מובילי הוורדים או מי מטעמה הם כביכול "עושי דברו" של הנאשם 1.

8. מובילי הוורדים טענה כי אין כל תימוכין לטענת המאשימה כי כמיל סייע לעבירה של הונאת נושים שאותה ביצע הנאשם 1. כמיל הכחיש זאת בתצהירו ובחקירתו דבריו אלה לא נסתרו. גם בחקירה במשטרה השיב כמיל שכלל אינו יודע על אודות נושים ספציפיים, ואף נושה לא פנה אליו. מעבר לכך, המאשימה לא צירפה כל ראיה המוכיחה את האמירות המיוחסות לכמיל ביחס לסיוע להונאת נושים, וממילא לא הייתה לו כל ידיעה, רצון או עניין לסייע לנאשם 1 להונות את נושיו. כמיל הצהיר כי ידע שמצבה של הנאשמת 4 אינו טוב, ולכן קיזזה מובילי הוורדים חובות באמצעות עבודות. נטען כי אין בנקיטת הסדר תשלום זהיר, מול גורם עסקי אשר חוסנו הפיננסי אינו טוב, כל טעם לפגם, והניסיונות המאולצים לגזור מכך שותפות, ידיעה או סיוע, הם מופרכים וחסרי כל בסיס יסוד עובדתי ומשפטי.

9. מובילי הוורדים עמדה על כך שההסכמים שהוגשו לבית המשפט הם אותנטיים כולם ונחתמו בסמוך להקמתה של הנאשמת 4. אשר להסכם בין מובילי הוורדים לבין הנאשמת 4, הנושא תאריך 5.2.2014 (כשהנאשמת 4 נוסדה מאוחר יותר, ביום 20.5.2014), נטען כי בפועל נחתם החוזה כחודש לאחר המועד שצוין בהסכם.

טענות המאשימה

10. המאשימה טענה כי ההסכמה בין הצדדים בשלב הסעד הזמני הייתה כי הכסף שיופקד יחולט בסוף ההליך ככל שהנאשמת 4 תורשע, ומובילי הוורדים לא תטען לגבי הכסף בסוף ההליך. לפיכך נטען כי מובילי הוורדים מושתקת כיום מלטעון בניגוד להסכמות בהליך הסעד הזמני.

11. המאשימה טענה כי מקריאת החוזים שצורפו לבקשתה של מובילי הוורדים עולה באופן חד משמעי כי מדובר בעסקת מכר. כותרת החוזים אמנם מציינת "שכירות תפעולית ומכירת רכב", אך מלבד הכותרת אין כל שימוש במושג "שכירות" או בהטיותיו בכל החוזים. מובילי הוורדים אינה חברת ליסינג או חברת השכרה. הצדדים להסכם נקראים "המוכר" ו"הקונה". המאשימה טוענת כי לשון החוזה מעידה על כוונת הצדדים כי נעשתה עסקת מכר ולא עסקת השכרה. עוד נטען כי כמיל עצמו אישר בחקירתו הנגדית כי רצון הצדדים אכן היה להשלים עסקת מכר. כמו כן, לפי הוראות ההסכם, התיקונים וההוצאות של כלי הרכב הם על חשבונה של

הקונה, וגם אם ההתקשרות בין הצדדים נפסקת, הקונה חייב להשלים את כל התמורה לפי לוח הסילוקים. כן צוין כי הנאשם 1 אף מכר הלאה את אחד מכלי הרכב (מיניבוס מ.ר. 12-864-15) ביום 21.10.2014 לאדם אחר, שאף הוא מכר את הרכב הנ"ל. לפי הטענה, עובדה זו מעידה גם היא על כך שאין מדובר בעסקת "השכרה" אלא במכירה של כלי הרכב. המאשימה טענה כי מאחר שמדובר במכירה, הרי שאין למובילי הוורדים אפשרות לטעון כנגד החילוט של רכושם של הנאשמת 4 והנאשם 1, וכי כל עוד קיים חוב, יכולה מובילי הוורדים להיפרע מהנאשמת 4 או מהנאשם 1 שחתם על ערבות אישית לצורך כיסוי חובותיה של הנאשמת 4 למובילי הוורדים.

המאשימה טענה כי לכל היותר עומדת למובילי הוורדים זכות חוזית-אובליגטורית בלבד כלפי הנאשמת 4, וכי זכות זו נסוגה מפני החילוט הפלילי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון (בש"פ 6817/07 **סיטבון נ' מדינת ישראל** (31.10.07) (להלן: "**עניין סיטבון**")).

12. עוד טענה המאשימה כי חוזי המכר נועדו למנוע מיתר נושיו של הנאשם 1 את האפשרות להיפרע לפני מובילי הוורדים, ובשל כך נוצרו מסמכים שלא שיקפו את המציאות העסקית והכספית בין הצדדים. כמיל אישר שידע כי הנאשם 1 "מוגבל" ושהסתבך עסקית, ולכן, ורק באותו שלב, עברו מובילי הוורדים והנאשמים לעבוד באופן שיצר "קיצוץ" פיקטיבי. מטרת ההתקשרות העסקית של מובילי הוורדים עם הנאשם 1 והנאשמת 4 הייתה מכירת אוטובוסים, ורק לאחר שהבין כמיל את מצבו הכלכלי של הנאשם 1 החליט כי התשלום עבור האוטובוסים יבוצע באמצעות מנגנון המתעדף תשלומים אלה על פני נושים אחרים הקודמים למובילי הוורדים: הנאשם 1 יקבל את כלי הרכב, יבצע גם עבודות הסעה כקבלן משנה עבור מובילי הוורדים, והתשלומים עבור האוטובוסים יקוזזו מהתשלומים שמובילי הוורדים צריכה להעביר לנאשם 1 עבור עבודות הסעה שהוא מבצע עבורה.

עוד נטען כי לוחות הסילוקים שצורפו לתיק היו פיקציה, מאחר שמובילי הוורדים "ערבבה" את כלל חובותיה של הנאשמת 4 ולא הפרידה לגבי כל אוטובוס ואוטובוס את יתרת הסילוקים. באופן זה, חרף העובדה שלגבי אחד מכלי הרכב כבר אמורים היו הנאשמים לסיים לשלם את עלות הרכב (שולמו 32 מתוך 36 תשלומים חודשיים), ניסתה מובילי הוורדים להסוות זאת כדי לוודא שעדיין תמשיך לקבל תשלום עבור כלי הרכב האחרים, וזאת בניגוד לחוזי המכר.

כן נטען כי החוזה שנחתם בנוגע לאוטובוס 20-411-64 לא נחתם בתאריך שצוין בו (5.2.2014), וזאת הואיל והנאשמת 4 לא הייתה קיימת באותו תאריך, והיא הוקמה רק כשבועיים מאוחר יותר, ביום 20.2.2014.

נטען כי העסקה הייתה מול הנאשם 1 שנעזר בחברות הרשומות על שמם של אנשי קש כדי להגן על עצמו מפני נושיו הרבים כדי שיוכל להמשיך להרוויח כספים על חשבון הזולת, ומובילי הוורדים סייעה לכך בהתנהלותה.

13. מובילי הוורדים הייתה מודעת לכך שהנאשם 1 אינו בעל מעמד גלוי בנאשמת 4, אך פעלה מולו חרף זאת.

באותה תקופה גורם אחר היה רשום כבעל המניות ודירקטור יחיד בנאשמת 4, אך מובילי הוורדים איפשרה לנאשם 1 לפעול מאחורי מסך ההתאגדות של הנאשמת 4, חרף העובדה שידעה על אודות מצבו הכלכלי. היא סייעה להסתיר את זהותו בכל הפעילות של הנאשמת 4 (לכל הפחות במודעות לפי נטל ההוכחה של מאזן ההסתברויות), וכך הצליח הנאשם 1 להלבין הון. כמיל טען כי לא ידע זאת, אך גם אם הדבר נכון (ואין הדבר כך), הרי שאין שאלה לגבי מודעותו של תאגיד מובילי הוורדים לגבי היות הנאשם 1 הבעלים האמיתי של הנאשמת 4.

14. עוד נטען כי התנהלותה של מובילי הוורדים, כפי שנסקרה לעיל, נגועה בחוסר תום לב. כביטוי נוסף לכך טענה המאשימה לעצימת עיניים מצדם של כמיל ומובילי הוורדים בכל הנוגע לעבירות פליליות של הסעת שוהים בלתי חוקיים שבוצעו על ידי הנאשמים בשלושת כלי הרכב נושא החלטה זו.

15. המאשימה טענה אפוא כי מובילי הוורדים לא עמדה בנטל ההוכחה הנדרש של מאזן ההסתברויות להוכיח כי עמדה בתנאי החריג לחילוט הרכוש שבחזקתם של הנאשמים 1 ו-4. כן נטען כי אין מתקיימים "נימוקים מיוחדים" להימנע חילוט הרכוש. נטען כי מובילי הוורדים היא חברה גדולה ומצליחה ואין כל הצדקה להימנע מחילוט כל הסכום שהופקד.

דין והכרעה

16. הסמכות להורות על חילוט רכוש של מי שהורשע בביצוע עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון קבועה בסעיף 21(א) לחוק זה, הקובע:

"(א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -

(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.

(ב) לענין סעיף זה, 'רכושו של הנידון' - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.

...

(ד) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש כאמור בסעיף זה אלא לאחר שנתן לנידון, לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו או בשליטתו ולמי שטוען לזכות ברכוש, אם הם ידועים, הזדמנות להשמיע את טענותיהם."

17. קיימים שני מסלולים למניעת חילוט רכוש לפי חוק איסור הלבנת הון. הראשון יסודו בהוראת סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**"), החל על חילוט רכוש לפי חוק איסור הלבנת הון בהתאם להוראת סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון. סעיף 36ג(א) האמור קובע:

"בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש ... אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה".

כפי שהובהר בפסיקה, סייג זה עוסק במקרים שבהם הטוען לזכות מחזיק בזכות קניינית או מעין קניינית ברכוש - להבדיל מנושים בעלי זכות אובליגטורית כלפי הנידון (ע"א 8487/09 ניצני נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-17 (27.10.2013) (להלן: עניין ניצני; עניין סיטבון). במקרים אלו, יימנע בית המשפט מחילוט הרכוש אם צד שלישי רכש את זכותו ברכוש שלגביו התבקש החילוט בתמורה ובתום לב; ולעניין תחולת הסעיף על חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון - בלי שיכול היה לדעת על ביצוע העבירה שבגינה התבקש החילוט (ע"א 6180/20 וינברג נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (13.6.2021) (להלן: "עניין וינברג").

18. המסלול השני יסודו בהוראת סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, המקנה לבית המשפט סמכות שבשיקול דעת להימנע מחילוט הרכוש, אם נמצאו לכך "נימוקים מיוחדים". צד שלישי - אשר אינו הנדון שהורשע בעבירת הלבנת הון - יוכל לטעון לנימוקים מיוחדים בגינם אין לחלט את הרכוש, גם אם הוא מחזיק ב"זכות מוכרעת" ברכוש (להבדיל מזכות קניינית או מעין קניינית). אולם, אף במקרים אלה, אין בפגיעה הנגרמת לו כתוצאה מהחילוט, כשלעצמה, כדי להוות נימוק מיוחד כאמור (עניין ניצני פסקאות 14-17, עניין וינברג פסקה 12). דוגמה לנימוק מיוחד שהוכר במסגרת מסלול זה ניתן למצוא בע"א 8679/06 חביץ' נ' מדינת ישראל (30.12.2008), מקרה שבו בטרם הסתיים ההליך הפלילי עבר הנאשם עבירה נוספת, וקורבנות העבירה הנוספת תבעו אותו בהליך אזרחי ונפסק להם פיצוי. עלתה השאלה האם בידם למנוע את חילוט הרכוש על ידי המדינה כדי שיוכלו להיפטר ממנו, ובית המשפט העליון השיב על שאלה זו בחיוב.

19. שתי שאלות עיקריות מצויות במחלוקת בעניין שלפניי. השאלה האחת היא בדבר טיב זכויותיה של מובילי הוורדים ברכוש הנדון (שלושת כלי הרכב) - האם כלי הרכב הם רכוש שלה או של הנאשמים? השאלה השנייה נוגעת לתום ליבה של מובילי הוורדים - האם ידעה האחרונה כי כלי הרכב האמורים שימשו בעבירה? אציין כי איני סבורה שמובילי הוורדים מושתקת מלטעון טענותיה כיום לנוכח המתווה המוסכם מיולי 2017, ואיני רואה צורך להרחיב בעניין זה.

אשר לשאלה הראשונה, סבורה אני כי לא עלה בידי מובילי הוורדים להראות כי ההסכמים בינה לבין הנאשמים הם הסכמי השכרה מסוג "ליסינג תפעולי" וכי במסגרת הסכמים אלה עדיין מוקנית לה הבעלות בכלי הרכב. להלן נימוקי:

20. בפסק הדין המנחה בנושא חוזי ליסינג, ע"א 2462/97 הפועלים ליסינג בע"מ נ' טיפול שורש, ניהול

ושירותים למרפאות שיניים (ישראל מס' 1) בע"מ, פ"ד נד(1) 529 (2000), צוין כי נהוג להבחין בין שני סוגים של עסקאות לסינג: לסינג מימוני וליסינג תפעולי. באופן כללי, ניתן לומר כי עסקת לסינג מימוני היא עסקה שבה מקבל הצד האחד זכות שימוש וחזקה בנכס מסוים לתקופה מסוימת תמורת תשלומים תקופתיים, אשר היוונים משקף בקירוב את השווי הנוכחי של הנכס, כאשר בסוף התקופה ניתנת לצד זה זכות לרכוש את הנכס בתמורה מינימלית, וכאשר לצד האחר אין זכות להביא את החוזה לידי גמר עובר לסיום התקופה המוסכמת. ואילו עסקת לסינג תפעולי היא עסקה שבה מקבל הצד האחד זכות שימוש וחזקה בנכס מסוים לתקופה מסוימת תמורת תשלומים תקופתיים, כאשר לצד האחד זכות להפסיק את החוזה (ע' 546). נקבעו מספר קריטריונים שבהתקיימות אחד מהם יש לסווג חוזה כליסינג מימוני, ובין היתר: "קיומה של אופציית רכישה וערך מינימלי של התשלום הנדרש למימוש האופציה, מצביעים על אופייה של עסקת הליסינג כעסקת מכר בתוספת עסקת הלוואה" (ע' 551). צוין כי חוזה שאף אחד מהקריטריונים שנקבעו לא מתקיים בו - יסווג כחוזה לסינג תפעולי (ע' 547).

21. בענייננו הצביעה מובילי הוורדים על כך שבהתאם להוראות ההסכם, תעבור הבעלות לידי הנאשמים רק לאחר תשלום מלוא התמורה, ונטען כי משלא התקיים תנאי זה, נותרה הבעלות בידי מובילי הוורדים. בנוסף נטען כי גם לפי כותרות ההסכמים ("הסכם שכירות תפעולית ומכירת רכב") מדובר בשכירות תפעולית. ברם, עיון בהוראות ההסכמים מלמד כי ישנן אינדיקציות רבות לכך שמדובר בחוזה מכר. הצדדים לחוזה מכונים "מוכר" ו-"קונה".

ההסכמים קובעים כי תמורת "מכר זכויות ההחזקה והשימוש ברכב" ישלם הקונה למוכר סכום מסוים, סכום זה ישולם בתשלומים חודשיים שווים, ולאחר השלמת כל התשלומים תעבור הבעלות אל הקונה. כך לדוגמה, תמורת האוטובוס (מ.ר. 20-414-64) ישולם סכום של 640,000 ₪ ב-60 תשלומים חודשיים שווים, ובהתאם לסעיף 3 לחוזה, לאחר ששילם הקונה את כל התשלומים יעביר המוכר את הבעלות ברכב על שם הקונה. העברת הבעלות אינה אופציה המותנית בהוספת סכום מינימלי, אלא היא מובנית בהסכם ומותנית רק בהשלמת התשלומים החודשיים - וזוהי אינדיקציה חזקה לכך שאין מדובר בחוזה שכירות. בנוסף, ההסכמים קובעים כי האחזקה השוטפת של כלי הרכב היא באחריות ובמימון הקונה, וכך גם ביטוח כלי הרכב ואגרת הרישוי השנתית. כמיל עצמו, בחקירה הנגדית בבית המשפט, אישר כי רצון הצדדים היה להשלים עסקת מכר (ע' 461 ש' 27-30). בלוחות הסילוקין שצורפו לתיק צוין: "תחשיב הלוואות - דוח מפורט"; "תשלומי ההלוואה כוללים מע"מ"; בנתוני העזר להלוואה ישנה התייחסות לסוג ההלוואה (הלוואה רגילה), סכום ההלוואה, תאריך קבלת ההלוואה, מועד סיום פירעון, ריבית, שיטת פירעון (תשלומים תקופתיים שווים), תשלום מדי חודש, מספר תשלומים. בכותרת לוח הסילוקין של מיניבוס מ.ר. 12-864-15 צוין "מטיילי מלך עין בוקק - לוח סילוקין הלוואה מימון מכירת אוטובוס...". נראה כי הדברים מדברים בעד עצמם.

אכן, ישנם בהסכמים גם סעיפים המתאימים לליסינג תפעולי - התחייבות הקונה לדווח למוכר על כל אירוע הקשור ברכב וכן התחייבות הקונה כי לא יבצע כל שינוי ברכב ללא אישור המוכר. ברם, בנסיבות העניין סעיפים אלה אינם מרכזיים ואין בהם די כדי לקבוע כי מדובר בעסקת שכירות תפעולית.

22. על כך יש להוסיף כי מכירת רכב היא מכר של מיטלטלין אשר על פי סעיף 33 לחוק המכר, תשכ"ח-1968, הבעלות בהם עוברת במסירת הממכר ואינה טעונה רישום כלשהו.

רישום הרכב במשרד הרישוי מהווה אפוא אקט דקלרטיבי בלבד (רע"א 5379/95 "סהר" חברה לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ ואח', פ"ד נא(4) 464, 473-472 (1997)). קרי, רישום כלי הרכב אינו נדרש לצורך

העברת בעלות במישור הקנייני והעובדה ששלושת כלי הרכב דנן טרם נרשמו על שם הנאשמים אין משמעותה כי הבעלות נותרה בידי מובילי הוורדים. למעלה מן הצורך ראו גם ע"א 3343/05 **טאהא נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (4.3.08) (כב' השופטת, כתוארה דאז, א' חיות), שם נפסק כי הגדרת "רכושו של הנידון" בסעיף 21(ב) לחוק איסור הלבנת הון חורגת בבירור מאמות המידה ומן הדרישות שמציבים דיני הקניין במקרקעין ובמיטלטלין לעניין זה ובכך היא מרחיבה את אפשרויות החילוט גם לגבי רכוש אשר לנידון יש בו חזקה או שליטה (או שהוא מצוי בחשבונו). זאת אפילו רשום אותו הרכוש על שמו של אחר.

23. עוד יצוין כי מובילי הוורדים טענה אמנם כי היא חברה העוסקת בליסינג תפעולי, אך לא הביאה תימוכין לכך. כמו כן, הנאשם 1 מכר את אחד מכלי הרכב לגורם אחר (אשר מכר אותו אף הוא), וזוהי אינדיקציה נוספת המצטרפת בענייננו ליתר האינדיקציות התומכות בעמדת המאשימה.

24. המסקנה המתבקשת בענייננו היא כי מובילי הוורדים לא עמדה בנטל להראות כי ההסכמים בינה לבין הנאשמים היו הסכמי שכירות תפעולית. אוסיף שנראה שמדובר בעסקת מכר המשולבת בהלוואה, ובצידה בטוחה (ראו למשל תא (ת"א) 53094/05 **קרנית-קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים נ' הרוש נתן** (26.12.2006)). מכאן שמובילי הוורדים לא הצליחה להוכיח זכות קניינית בכלי הרכב.

25. גם בעניין דרישת תום הלב נתקלת מובילי הוורדים בקשיים. בהתאם לסעיף 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים, היה על מובילי הוורדים להוכיח כי "הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו", קרי שכלי הרכב שימשו בעבירות שבהן הורשעו הנאשמים ללא ידיעתה וללא הסכמתה של מובילי הוורדים. כאמור, הנאשמים הורשעו בין היתר בעבירה של הונאת נושים (עבירה המהווה גם "עבירת מקור" לפי חוק איסור הלבנת הון).

כפי שנקבע בהכרעת הדין, הנאשם 1 ניצל לרעה את האישיות המשפטית הנפרדת של הנאשמת 4 כדי למקסם את רווחיו, תוך הותרת נושיו הרבים ללא כלום. על מובילי הוורדים מוטל הנטל להוכיח כי לא ידעה על כך, ואיני סבורה כי עלה בידה לעשות כן.

26. עיון בנספחים שצורפו לתצהירו של כמיל מלמד כי מובילי הוורדים והנאשמים חתמו על חוזים שבהם מופיע הנאשם 1 כ"מורשה חתימה" בלבד של הנאשמת 4. כן צורפה במסגרת הנספחים הבקשה לרישומה של הנאשמת 4 ברשם החברות, החתומה על ידי אשתו של הנאשם 1, כמי שכשירה לייסד חברה ולהחזיק בה מניות ואינה מוגבלת על פי דין. ואולם, על ההתחייבויות ל"הסדרת תשלומים להשלמת עסקת מכר..." ועל כתב ערבות אישית, במסגרת ההסכמים בין הצדדים, חתם הנאשם 1 גם **כבעלים** של הנאשמת 4.

בחקירתו הנגדית בבית המשפט אישר כמיל כי מסר בשיחה עם החוקר רועי זמיר ביום 31.1.2016 (ת/6) שהנאשם 1 הוא בעליה של הנאשמת 4 שקנה ממנו את אוטובוס בעסקת ליסינג (השיחה נערכה בהקשר של עבירת הסעת שב"חיים), ובהמשך החקירה הנגדית מסר שהייתה לנאשם 1 חברה (מטיילי מלך) שאותה סגר ופתח במקומה את הנאשמת 4. כן אישר כמיל כי החתים את הנאשם 1 על שטר חוב וכתב ערבות אישית. בהמשך כשנשאל אם הנאשם

1 הציג את עצמו כבעליה של הנאשמת 4 במסמכים רשמיים, אמר שהנאשם היה בעל זכות חתימה ולא בעלים, ורעיית הנאשם הייתה רשומה כבעלת החברה ("אני זוכר שמי שהיה רשום כבעל החברה זו אשתו", ע' 459 ש' 22). כמיל סיפר שהנאשם 1 הביא את רעייתו כדי לחתום על מסמכים, אך כמיל לא הסכים שהיא תחתום ("אני לא אעשה עסקה עם מישהי שפתחו לה חברה בע"מ, ואני אעבור על החוק"). בהמשך טען כמיל כי דרש וקיבל מהנאשם 1 אישור ר"ח ועו"ד על כך שהוא בעל זכות חתימה בחברה (אישור כאמור לא הוצג). לדבריו: "אם הוא היה הבעלים של החברה או בעל זכות חתימה, אין לי מושג, לא קראתי ולא בדקתי, זה גם לא תפקידי בתור מנכ"ל ומנהל עסקים גדולים... אותי לא מעניין על מי רשומה החברה" (ע' 459-460).

מכל האמור עולה כי כמיל היה מודע לכך שהנאשם 1 הוא הבעלים של הנאשמת 4 ואינו רשום ככזה.

27. כמו כן, כמיל מסר כי ידע שהנאשם 1 נקלע לקשיים כששיקים שמסר לו הנאשם 1 חזרו ועליהם הרישום "מוגבל" (ע' 461 ש' 8-1). לדבריו, לא ידועים לו פרטים נוספים בעניין, אך באותו שלב שבו הבין שהנאשם 1 במצב בעייתי, עבר לעבוד עם הנאשם 1 בשיטה של קיזוז. מדבריו של כמיל עולה כי הוא היה מודע לכך שהנאשם 1 נקלע לחובות לנושיו.

מכל האמור עולה כי כמיל היה מודע לכך שהנאשם 1 בעל חובות לנושיו ולכך שהוא הבעלים האמיתי של הנאשמת 4, המסתתר מאחורי רישום כוזב. בנסיבות אלה לא עלה בידי מובילי הוורדים להוכיח כי הרכוש (האוטובוסים) שימשו את הנאשמים 1 ו-4 במסגרת הונאת נושיו של הנאשם 1 ללא ידיעתה.

28. אשר למסלול השני, המקנה לבית המשפט סמכות שבשיקול דעת להימנע מחילוט הרכוש אם נמצאו לכך "נימוקים מיוחדים" - מובילי הוורדים לא הצביעה על נימוקים מיוחדים המתקיימים בעניינה (יוזכר שוב כי אין בפגיעה הנגרמת לטוענת לזכות כתוצאה מהחילוט, כשלעצמה, כדי להוות נימוק מיוחד כאמור).

29. סוף דבר, טענותיה של מובילי הוורדים נדחות.

אני מורה על חילוט הסכום שהופקד חלף שלושת כלי הרכב וכן עבור הרכב הרביעי שהוזכר כי אינו שנוי במחלוקת, סה"כ ₪ 330,775 וכן על חילוט התשואות ופירות ככל שנצברו.

ניתנה היום, כ"ה טבת תשפ"ב, 29 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.